

**"Виконання біржових договорів як ключовий фактор
сталого розвитку лісопромислової галузі України"**

Вплив виконання біржових договорів на сталий розвиток лісопромислової галузі України:

1. Забезпечення стабільності виробництва:

- дотримання учасниками умов договорів створює сприятливі умови для неперервного постачання деревини, розробки інноваційних технологій та виробництва якісних продуктів;
- прогнозоване плануванні діяльності лісопромислових підприємств;
- збереження робочих місць і залучення інвестицій у галузь;
- сприяння розвитку довгострокових бізнес-відносин.

2. Підвищення довіри та привабливості ринку:

- створює сприятливу іміджеву картину для ринку;
- заохочує учасників долучатися до біржових торгів;
- збільшує конкуренцію та привабливість ринку лісопродукції;
- зростання виробництва, створення нових робочих місць та збільшення внутрішнього валового продукту.

3. Соціальна відповідальність:

- збереження робочих місць та забезпечення сталої зайнятості;
- створення стабільного ринку праці та підвищення мотивації працівників;
- участь у розвитку локальних громад.

4. Збалансоване використання ресурсів:

- раціональне використання лісових ресурсів та збереження екологічної рівноваги;
- відновлення лісових площ та забезпечення стійкого лісового господарства;
- запобігання надмірній вирубці та зниженню природних ресурсів;
- збереження природної біорізноманітності та здоров'я екосистеми.

Наявність проблем в галузі до початку торгів на ліцензованій біржі

До набрання чинності закону України «Про товарні біржі» (липень 2021 року) жодна з бірж або інших платформ (у тому числі ДП «Прозорро.Продажі»), на яких здійснювалась торгівля деревиною, **не забезпечувала функціонування процесу моніторингу за виконанням договорів.**

Відсутність:

- ▶ системи **контролю** за виконанням договорів, укладених за результатами торгів - низький рівень виконання умов договорів;
- ▶ процедур **фінансового моніторингу** при допуску учасників до торгів - маніпулювання та недобросовісна поведінка учасників;
- ▶ **аналітичних даних** по біржовим торгам, **ефективного планування** заготівлі та переробки деревини;
- ▶ **прозорого ціноутворення**, ділової активності на ринку, **недоотримання податкових платежів** до бюджету;
- ▶ **системи розгляду** скарг, звернень учасників під час виконання умов біржових договорів, виїзду представників біржі на огляд деревини.

Мета створення системи моніторингу та контролю за виконанням біржових угод/договорів:

- ▶ **запобігання зловживань** та маніпуляцій учасниками торгів;
- ▶ **зменшення** кількості та запобігання виникнення можливих **порушень** зобов'язань за біржовими угодами/договорами, що робить ринок більш прозорим та підвищує рівень довіри учасників торгів;
- ▶ **контроль відвантаження** реалізованої на біржових торгах деревини;
- ▶ **проведення оперативних заходів** по запитах/скаргам /порушенням прав по виконанню договорів учасників біржових торгів;
- ▶ **зниження** вірогідності виникнення системного **кредитного ризику** на ринку деревини - через зменшення кількості дефолтів за біржовими договорами, відсоток учасників, які отримують значні збитки через невиконання їхнім контрагентом зобов'язань за біржовим договором, **знижується**;
- ▶ дозволяє здійснювати **ефективне планування** діяльності як продавцям, так і покупцям деревини;
- ▶ забезпечення реального **відображення вартості деревини** та **динаміку** її зміни.

Моніторинг - комплекс взаємопов'язаних заходів організаційного, контролюючого та правового характеру щодо дотримання своїх **зобов'язань учасниками торгів**

Моніторинг проводиться за показниками:

- ▶ невиконання зобов'язань за укладеною біржовою угодою – не укладання договору купівлі-продажу;
- ▶ невиконання/неналежне виконання зобов'язань з розрахунків та/або поставки товару;
- ▶ здійснення поставки у іншому об'ємі/ ціною/характеристиками ніж які були визначені в аукціоні;
- ▶ вчинення дій, що містять ознаки або свідчать про недобросовісну конкуренцію, інсайдерську торгівлю.

Процес моніторингу складається з **двох основних частин:**

- ▶ **Превентивні заходи**, направлені на заохочення учасників торгів виконувати свої зобов'язання, в т.ч. інформування, попередження учасників, як захід впливу.
- ▶ **Заходи з контролю та фіксації порушень** виконання зобов'язань, що є підставою для накладення санкцій.

Етапи проведення контролю та фіксації порушень учасників біржових торгів деревиною

1. Виявлення порушення

2. Робота агента з учасниками торгів (сторонами біржового договору)

3. Перевірка обставин, що призвели до порушення, та формування агентського звіту

4. Перевірка та аналіз агентського звіту біржею

5. Формування розширеного звіту

6. Формування пропозицій по застосуванню санкцій

7. Прийняття рішення про застосування санкцій

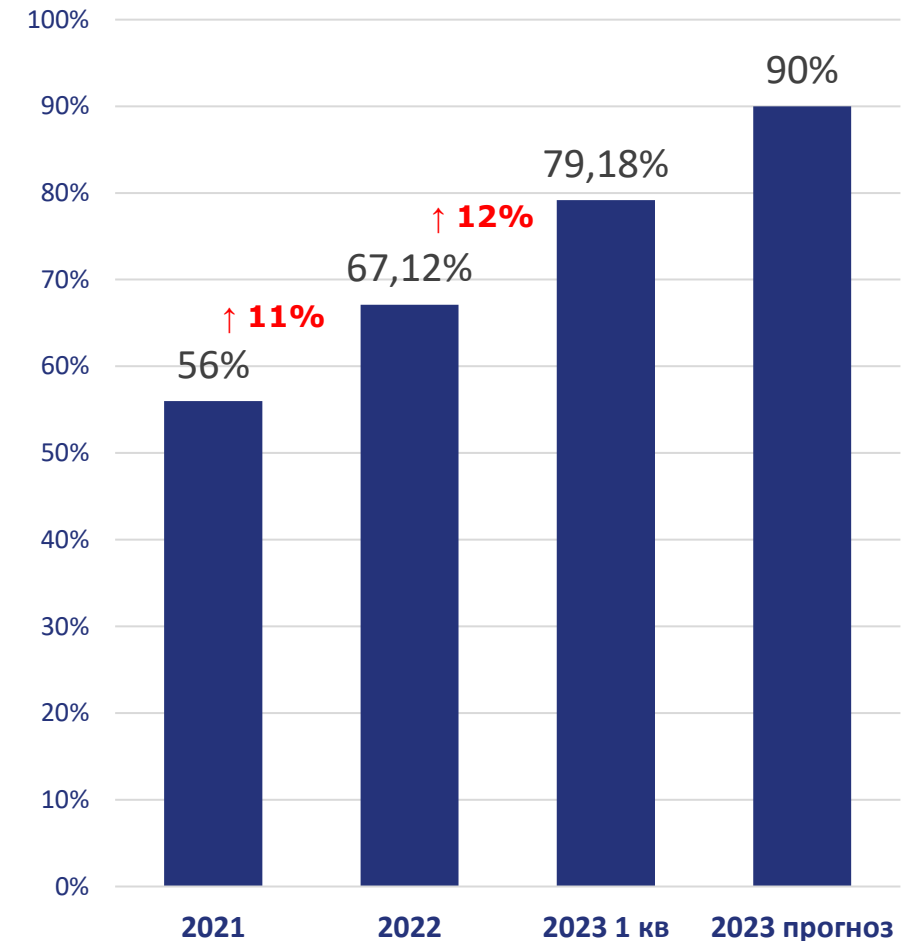
8. Повідомлення учасників та НКЦПФР про застосування санкцій

Розвиток системи моніторингу та контролю виконання біржових договорів:

- розроблений бізнес-процес системи моніторингу;
- налагоджена співпраця з ДП «ЛІАЦ» – адміністратором ЄДСЕОД, проведена робота по інтеграції та обміну інформацією між ЕТС біржі та ЄДСЕОД;
- можливість фіксувати онлайн всі порушення, пов'язані з невиконанням/неналежним виконанням біржового договору в частині поставки деревини;
- активна профілактична робота з учасниками ринку;
- залучено Агентів біржі в регіонах;
- налагоджена взаємодія та співпраця з ДП «Ліси України»;
- повністю опрацьовані всі неукладені та невиконані договори з відсотком виконання нижче 50%, всі договори з перевиконанням об'єму більше 10%;
- удосконалення системи автоматизації моніторингу в ЕТС.

Рівень загального виконання біржових договорів по УУБ

Моніторинг 2021-2023 рр.

станом на 01.06.2023р. :

Основне завдання моніторингу:

- ▶ не застосування санкцій;
- ▶ не відсторонення від торгів.

Кількість членів біржі УУБ по напрямку - 4796.

Кількість членів біржі, до яких застосовано санкції – **193 (4 % від загальної кількості членів)**, в т.ч. :

- до **104 членів** (2,17%) - застосовано по 1 санкції;
- до 60 (1,25%) - по 2 санкції;
- до 16 (0,33%) - по 3 санкції;
- до 7 (0,15%) - по 4 санкції;
- до 4 (0,08%) - по 5 санкцій;
- до 2 (0,04%) - по 6 санкцій.

Санкції було застосовано до тих учасників, які допускали повторні та систематичні грубі порушення.

ВИСНОВКИ

Плани на 2023 рік:

- ✓ укладання і виконання біржових договорів тільки згідно умов біржових угод;
- ✓ зменшення кількості порушень зобов'язань за біржовими угодами/договорами;
- ✓ збільшення загального відсотка виконання договорів учасниками до 90%.

Для забезпечення сталого розвитку лісопромислової галузі України зобов'язання за укладеними біржовими угодами/договорами купівлі-продажу необробленої деревини мають виконуватися в повному обсязі.

Дякую за увагу!

Дякую за увагу!

